

การประเมินผล

โครงการคัดเลือกพ่อพันธุ์กำแพงแสน
เพื่อใช้ผลิตน้ำเชื้อ

ศูนย์ประเมินผล

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

สาระสำคัญของโครงการ

- ผลกระทบ FTA ไทย-ออสเตรเลีย ส่งผลต่อเกษตรกร
- ต้องมีการพัฒนาสายพันธุ์โคเนื้อคุณภาพดี

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- เพิ่มโคเนื้อกำแพงแสน ลดการนำเข้าเนื้อและเนื้อคุณภาพ
- กระจายพันธุ์โคเนื้อคุณภาพที่ผ่านการคัดเลือกพันธุ์กรรม
- เพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงโคเนื้อและเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร

เป้าหมายและงบประมาณ

- ผลิตน้ำเชื้อกำแพงแสน 20,000 โด๊ส/ปี กระจายพันธุ์ให้ทั่วประเทศ
- งบประมาณจ่ายขาด 46,026,400 บาท

วิธีการดำเนินงาน

คัดเลือกแม่โคลูกผสมพื้นเมือง-บราห์มัน 5,000 ตัว/ปี

ผสมแม่โคฯ กับน้ำเชื้อซาโรเลส์

คัดเลือกลูกโคเพศผู้ที่เกิดไว้ที่ฟาร์ม 300 ตัว/ปี

หลังหย่านมซื้อลูกโค 50 ตัว/ปี เพื่อทดสอบสมรรถภาพ

คัดเลือกลูกโคไว้ 10 ตัว เพื่อเป็นพ่อพันธุ์

คัดเลือกพ่อพันธุ์โคที่ดีที่สุด 2-5 ตัว/ปี เพื่อผลิตน้ำเชื้อ

ผลิตน้ำเชื้อเพื่อจำหน่ายให้เกษตรกร

โค 40 ตัวที่ไม่ผ่านการทดสอบเลี้ยงเป็นโคขุนจำหน่าย นำรายได้คืนกองทุน

หน่วยงานรับผิดชอบ

- ภาควิชาสัตวบาล คณะเกษตร ม.เกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับของโครงการ

- โคเนื้อพันธุ์กำแพงแสนมีจำนวนเพิ่มขึ้น มีผู้รู้จักโคเนื้อ
พันธุ์กำแพงแสนมากยิ่งขึ้น มีการพัฒนาพันธุ์และปรับปรุงพันธุ์
อย่างเป็นระบบถูกต้องตามหลักวิชาการ

ความสำคัญ
ของการ
ประเมินผล

- เป็นโคเนื้อพันธุ์แรกที่สูงขึ้นในประเทศไทย
- การถ่ายทอดลักษณะเด่นสู่ลูกหลานยังไม่สม่ำเสมอ
- แก้ไขโดยการคัดเลือกเพื่อให้ได้โคพันธุ์กำแพงแสนแท้
- ภาควิชาสัตวบาล คณะเกษตร ม.เกษตรศาสตร์
ของงบประมาณสนับสนุนจากกองทุน FTA

วัตถุประสงค์
ของการ
ประเมินผล

- เพื่อประเมินผลปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต
และผลลัพธ์เบื้องต้นของโครงการ

ขอบเขตการ
ประเมินผล

- พื้นที่เป้าหมาย : ฟาร์มเกษตรกร 4 ภาค 48 จังหวัด
- ประชากร : เกษตรกร และเจ้าหน้าที่
- ระยะเวลาของข้อมูล : เป็นข้อมูลตั้งแต่ ปี 2551-2559

วิธีการประเมินผล

รูปแบบการประเมินผล : ใช้รูปแบบการประเมินผลเชิงตรรกะ (Logic Model)
ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต
และผลลัพธ์เบื้องต้น

ประเภทการประเมินผล : หลังสิ้นสุดการดำเนินโครงการ

การสรุปผลการประเมินภาพรวมการดำเนินงานตามตัวชี้วัดโครงการ

จำนวนตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์ (ตัวชี้วัด)	ผลการประเมิน
20-22 (90% ขึ้นไป)	มาก
18-19 (80-89%)	ค่อนข้างมาก
15-17 (70-79%)	ปานกลาง
13-14 (60-69%)	ค่อนข้างน้อยควรปรับปรุง
ต่ำกว่า 13 (น้อยกว่า 60%)	น้อยต้องปรับปรุง

การรวบรวม
ข้อมูล

- ปฐมภูมิ : เกษตรกร 70 ราย และเจ้าหน้าที่โครงการ
- ทุตติยภูมิ : รวบรวมจากเอกสาร รายงานต่างๆ

การวิเคราะห์
ข้อมูล

- การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ : ลิเคิตสเกล
- การวิเคราะห์เชิงปริมาณ : ค่าเฉลี่ย ร้อยละ

ประโยชน์ที่
คาดว่าจะได้รับ
จากการ
ประเมินผล

- เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร
กองทุนฯ ในการพิจารณาโครงการในลักษณะเดียวกันนี้
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องขอนำผลการประเมินผลใช้ในการ
ปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรในระยะยาว

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

รายการ	ค่าเฉลี่ย
1. ลักษณะการประกอบอาชีพเลี้ยงโคเนื้อ (ร้อยละ)	
■ เลี้ยงเป็นอาชีพหลัก	31.43
■ เลี้ยงเป็นอาชีพเสริม	68.57
2. จำนวนโคเนื้อ (ตัว)	
■ โคทั้งหมด	50
■ แม่โคกำแพงแสน	14
3. ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคเนื้อ (ปี)	15
4. แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงโคเนื้อ	
■ แรงงานครัวเรือนอย่างเดียว 2 คน	64.29
■ แรงงานจ้างอย่างเดียว 2 คน	12.85
■ แรงงานครัวเรือน 1 คน และแรงงานจ้าง 2 คน	22.86

ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

รายการ	ค่าเฉลี่ย
5. ลักษณะการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร (ร้อยละ)	
▪ ปล่อยลาน	34.25
▪ ยืนโรง	31.50
▪ ปล่อยแปลงหญ้า	34.25
6. พื้นที่แปลงหญ้า (ร้อยละ)	
▪ มีแปลงหญ้าของตนเอง	76.47
▪ ไม่มีแปลงหญ้าของตนเอง	23.53
7. พื้นที่แปลงหญ้า (ไร่)	18

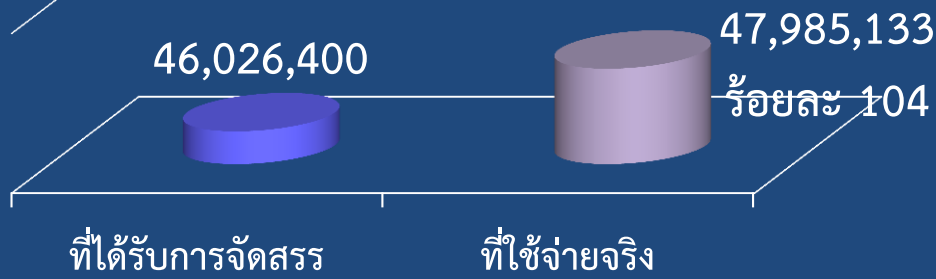
ข้อมูลทั่วไปของเกษตรกร

รายการ	ค่าเฉลี่ย
8. ความเพียงพอของแปลงหญ้า (ร้อยละ)	
■ เพียงพอ	28.30
■ ไม่เพียงพอ	61.70
9. แหล่งจำหน่ายโคเนื้อของเกษตรกร (ร้อยละ)	
■ สมาคมโคเนื้อกำแพงแสน	20.00
■ สหกรณ์โคเนื้อกำแพงแสน	10.00
■ ตลาดนัดโคกระบือในพื้นที่	8.57
■ พ่อค้าคนกลาง	71.43

ผลการประเมิน

งบประมาณโครงการ (บาท)

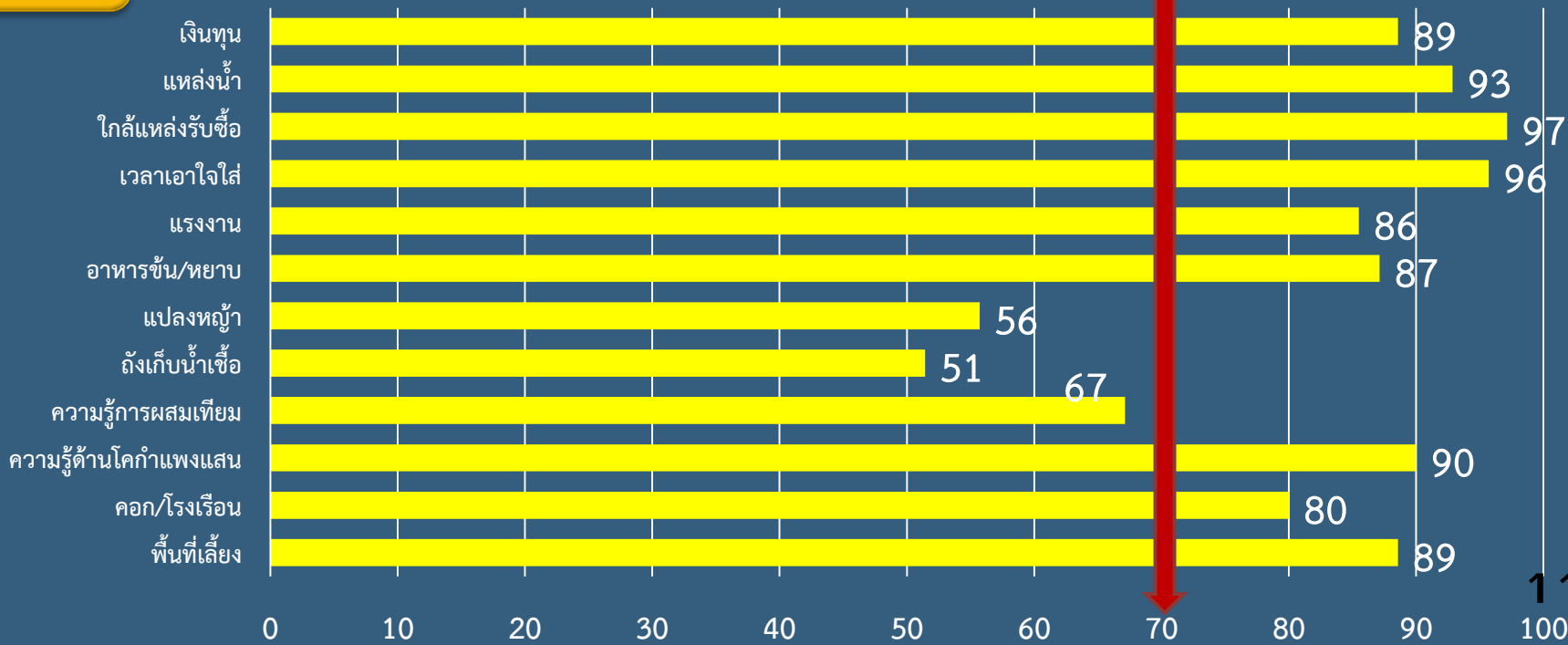

- ปัจจัยนำเข้า :
- งบประมาณ ผลการใช้จ่าย
 - ความทันเวลา
 - ความพร้อมของเกษตรกร

ไม่ทันเวลา

เกณฑ์ : ร้อยละ 70

ความพร้อมของเกษตรกร

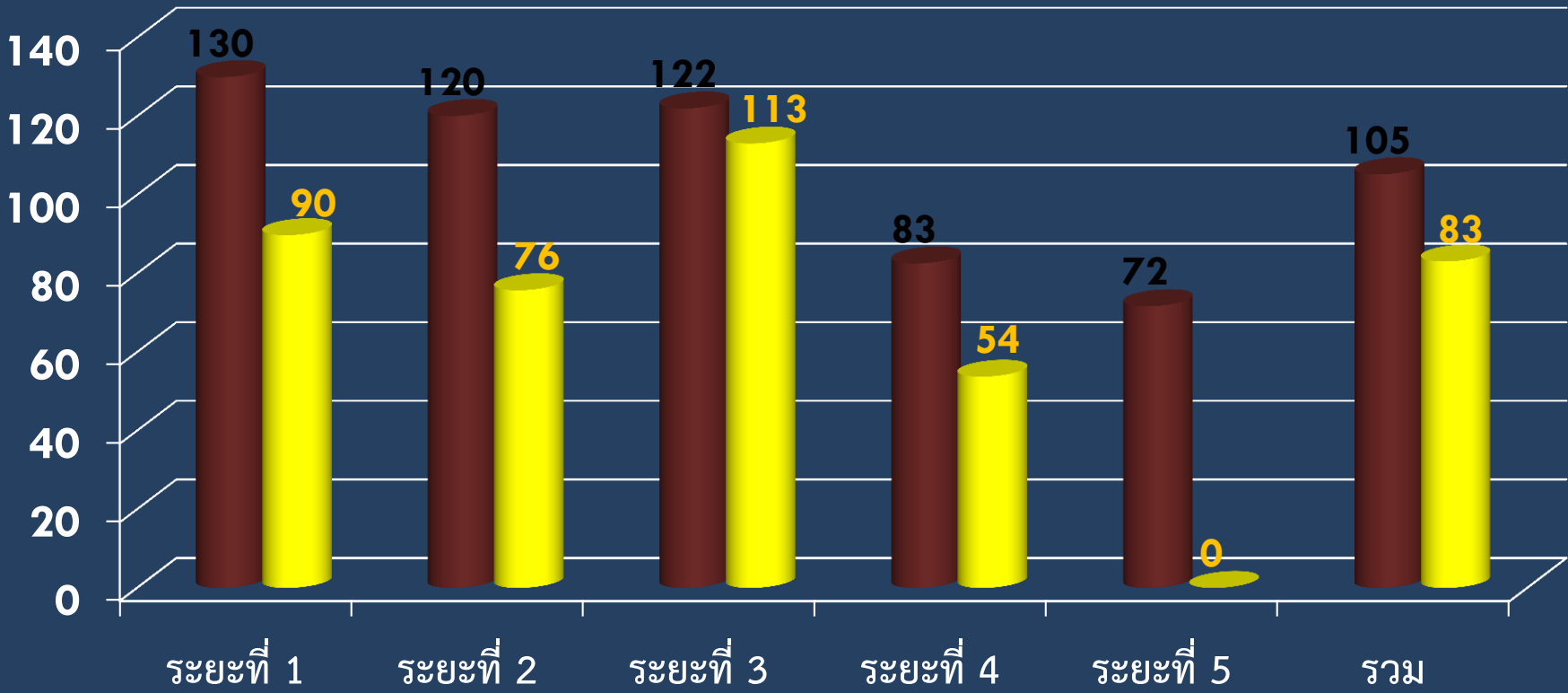

ผลการประเมิน

หน่วย : ร้อยละเทียบกับเป้าหมาย

- ปัจจัยนำเข้า :
- แม่โคลูกผสมฯ ที่ผ่านการคัดเลือก
 - การจัดส่งน้ำเชื้อซาโรเลส

■ คัดเลือกแม่โคลูกผสมพื้นเมือง-บราห์มัน

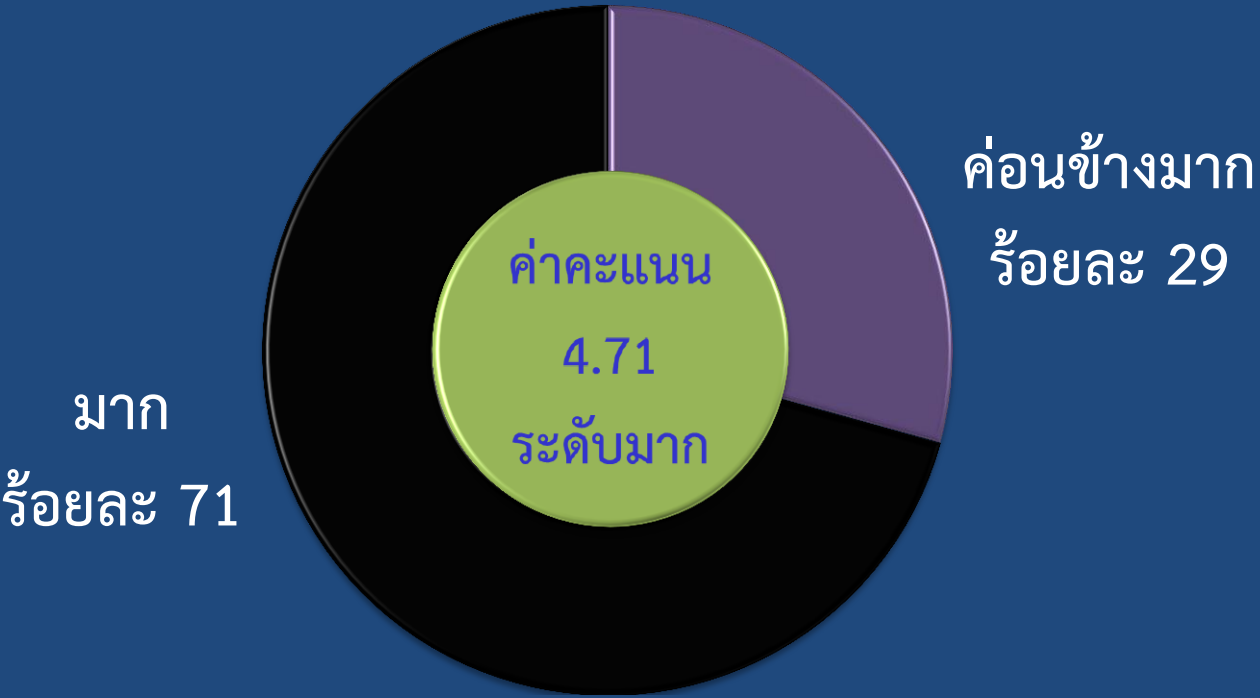
■ จัดส่งน้ำเชื้อซาโรเลส

ผลการประเมิน

ปัจจัยนำเข้า :
➤ ความพึงพอใจของเกษตรกร
ต่อน้ำเชื้อชาโรเลส

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อน้ำเชื้อชาโรเลส

ผลการประเมิน

กระบวนการ :

- พิจารณาจากความครบถ้วนของกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ
 - ผลการประเมินดำเนินงานได้ครบถ้วนทุกกิจกรรม

ผลการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรม :

- พิจารณาจากแต่ละกิจกรรมดำเนินการได้ตามเป้าหมาย
 - บางกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย

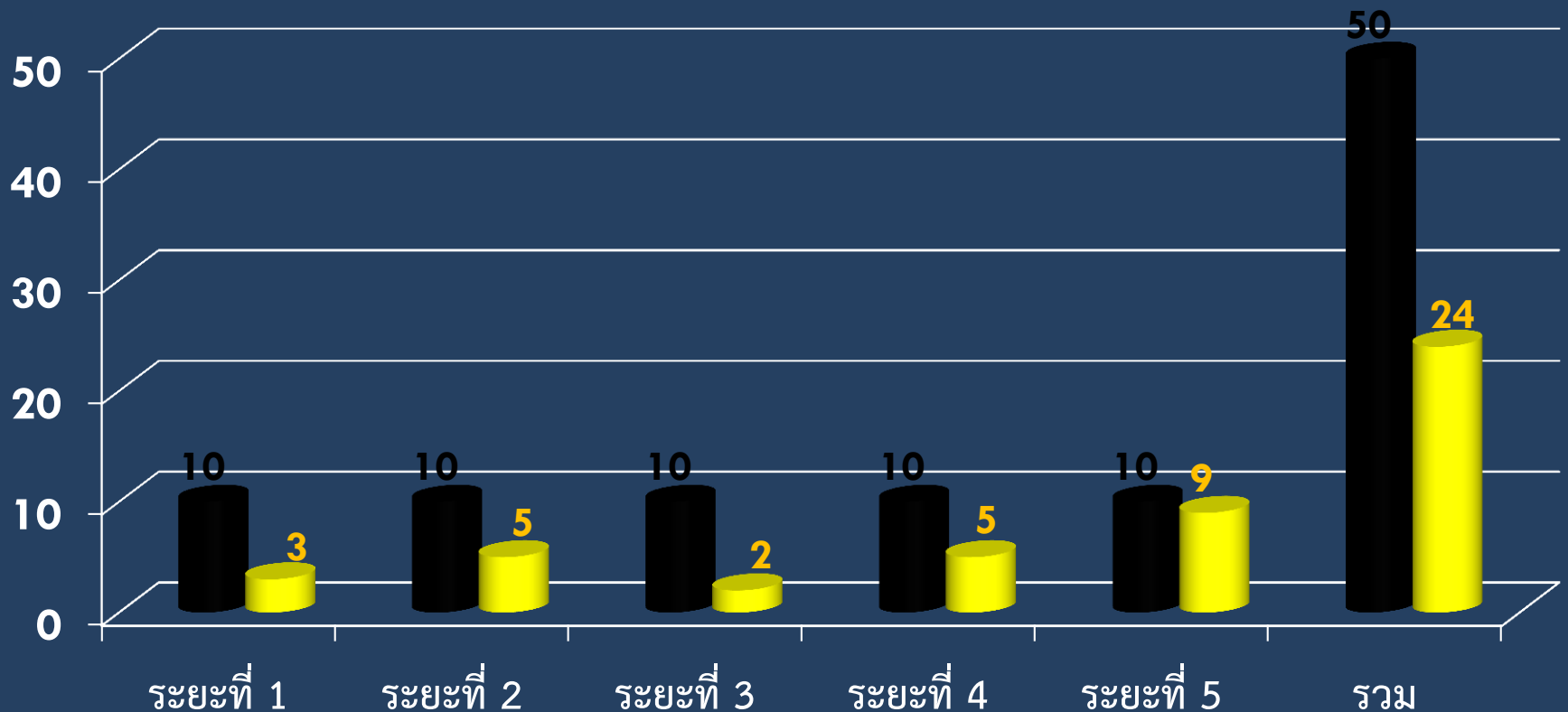

ผลการประเมิน

หน่วย : ตัว

ผลผลิต :

- พ่อพันธุ์ฯ ที่ผ่านการทดสอบ
- พ่อพันธุ์ฯ ที่มีพันธุกรรมยอดเยี่ยม

■ พ่อพันธุ์ฯ ที่ผ่านการทดสอบ

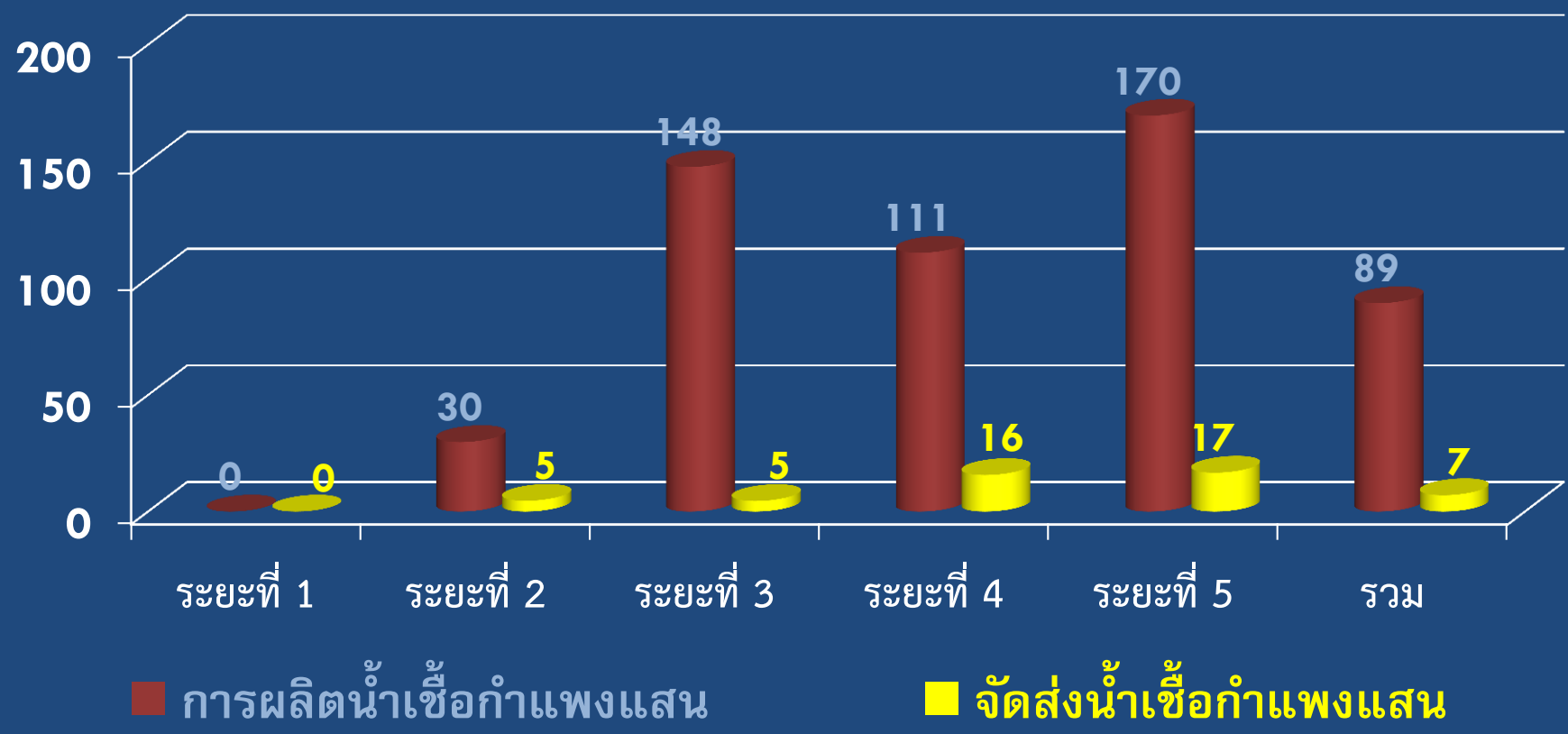
■ พ่อพันธุ์ฯ ที่มีพันธุกรรมยอดเยี่ยม

ผลการประเมิน

หน่วย : ร้อยละเทียบกับเป้าหมาย

- ผลผลิต :
- การผลิตน้ำเชื้อกำแพงแสน
 - จัดส่งน้ำเชื้อกำแพงแสน

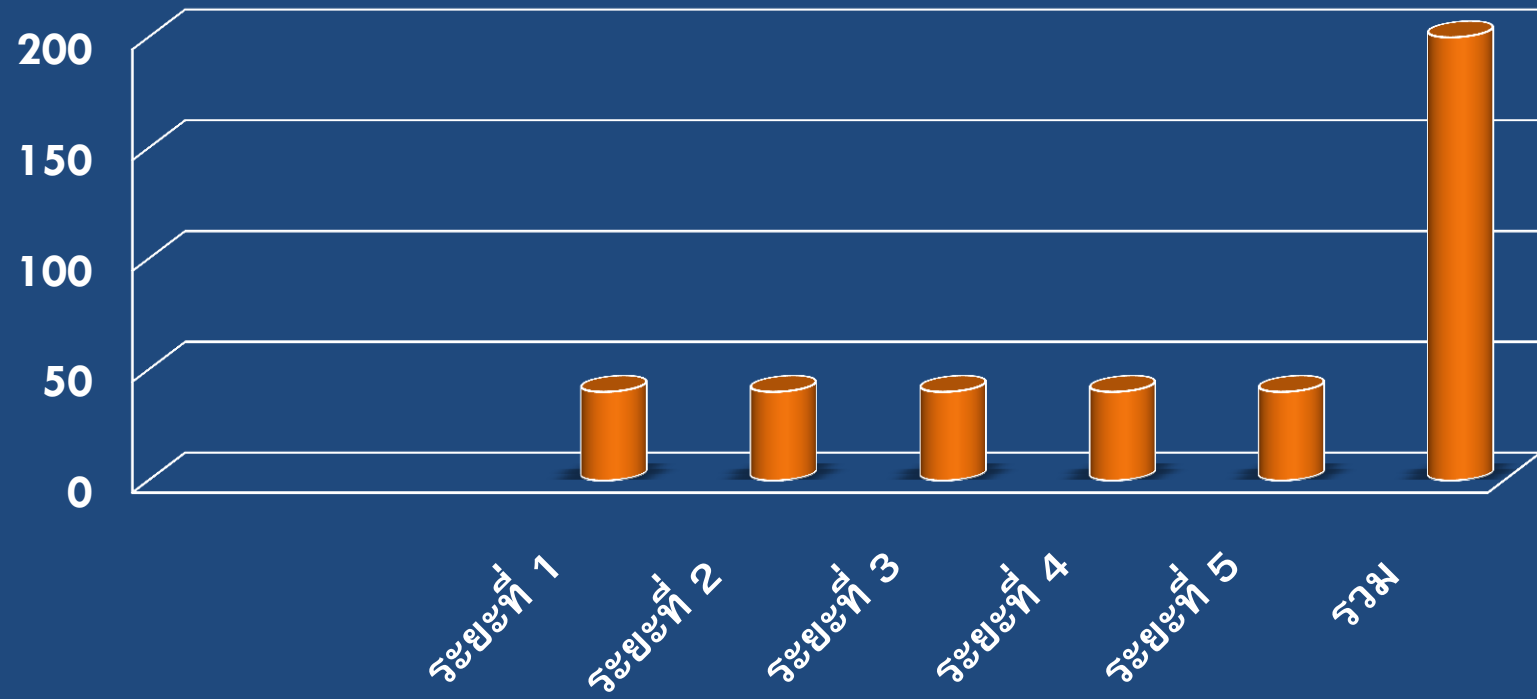

ผลการประเมิน

ผลผลิต :
➤ โคเพศผู้ที่ไม่ผ่านการทดสอบ

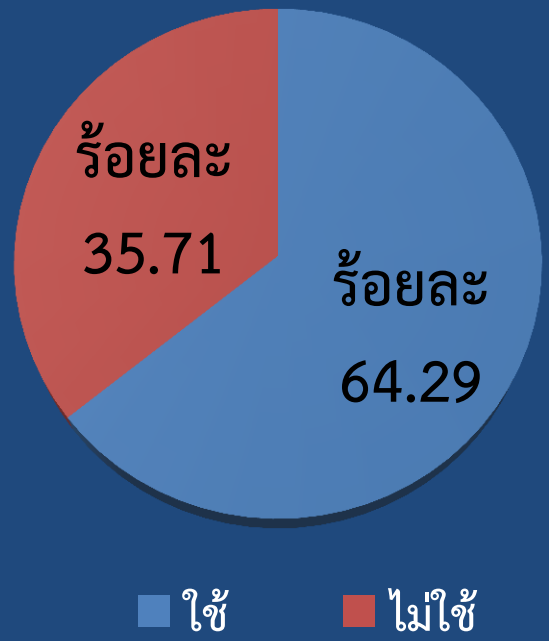
หน่วย : ตัว

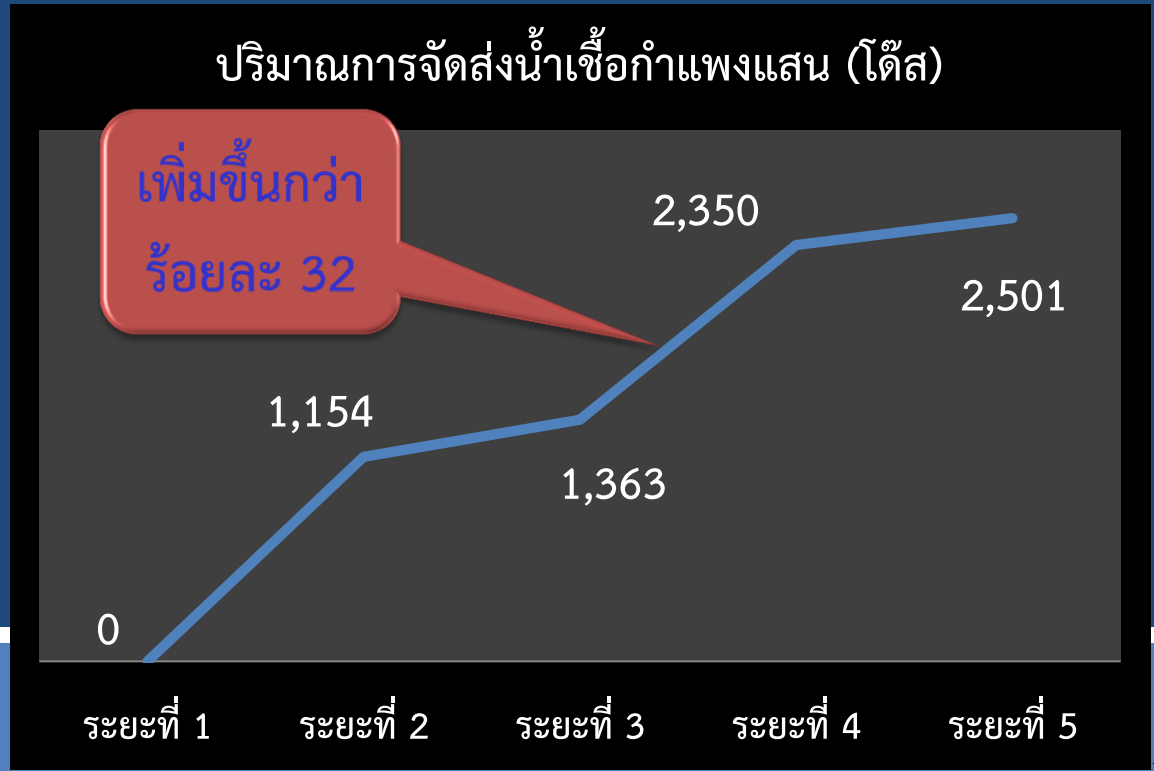
ผลการประเมิน

การใช้น้ำเชื้อกำแพงแสน

ผลลัพธ์ :

- การใช้น้ำเชื้อกำแพงแสนผสมแม่โคกำแพงแสน
- ปริมาณน้ำเชื้อกำแพงแสนที่ใช้ผสมแม่โคกำแพงแสน

ผลการประเมิน

คิดเป็นร้อยละ 64.29
(เป้าหมาย ร้อยละ 70)

แม่โคทั้งหมด
เฉลี่ย 14 ตัว

ผสม
เฉลี่ย 9 ตัว

ตั้งท้องและคลอด
เฉลี่ย 7 ตัว

ผลลัพธ์ :

➤ ปริมาณลูกโคที่เกิดจากการใช้น้ำเชื้อกำแพงแสนของโครงการ

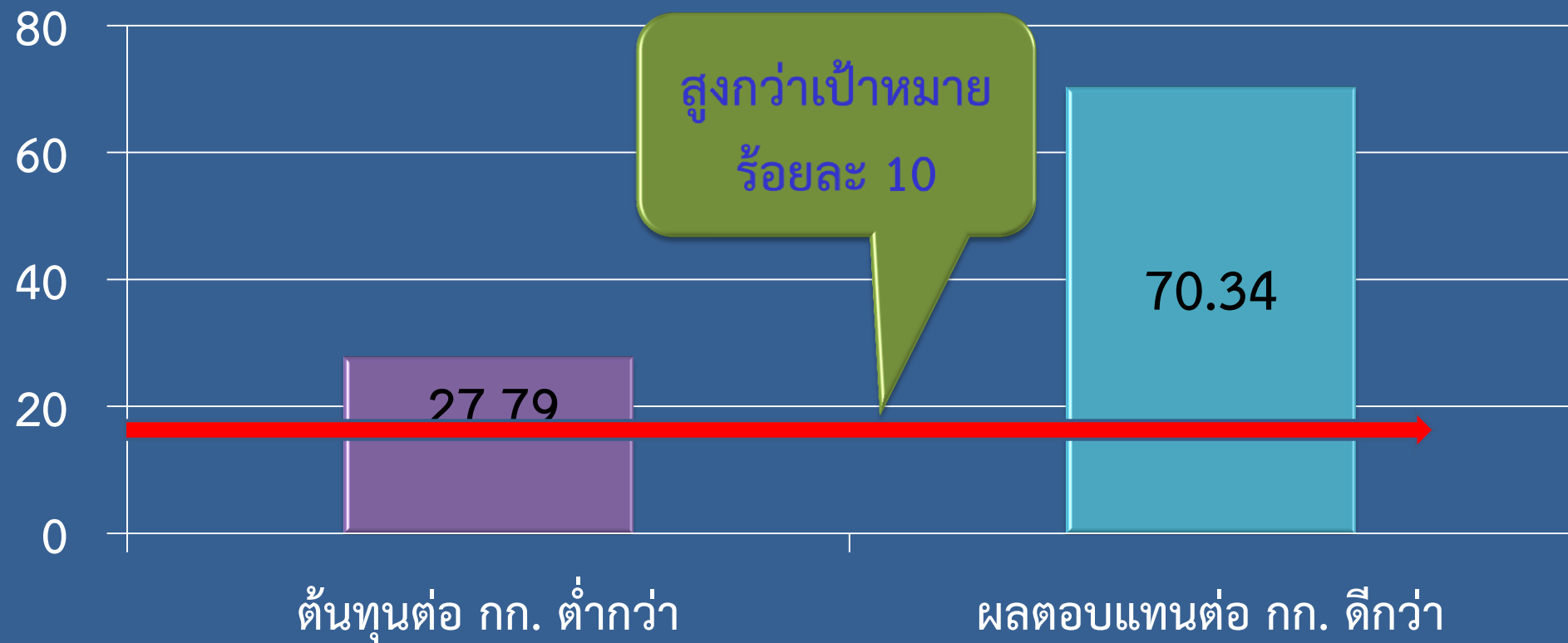
ผลการประเมิน

หน่วย : ร้อยละ

ผลลัพธ์ :

- ประสิทธิภาพการเลี้ยงโคนเนื้อ และรายได้ของเกษตรกร

การเลี้ยงโคพันธุ์กำแพงแสนเปรียบเทียบกับโคเนื้อทั่วไป

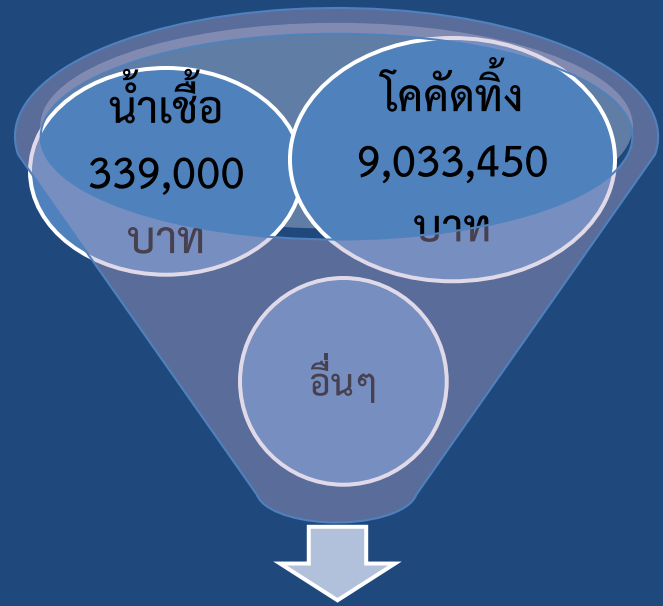
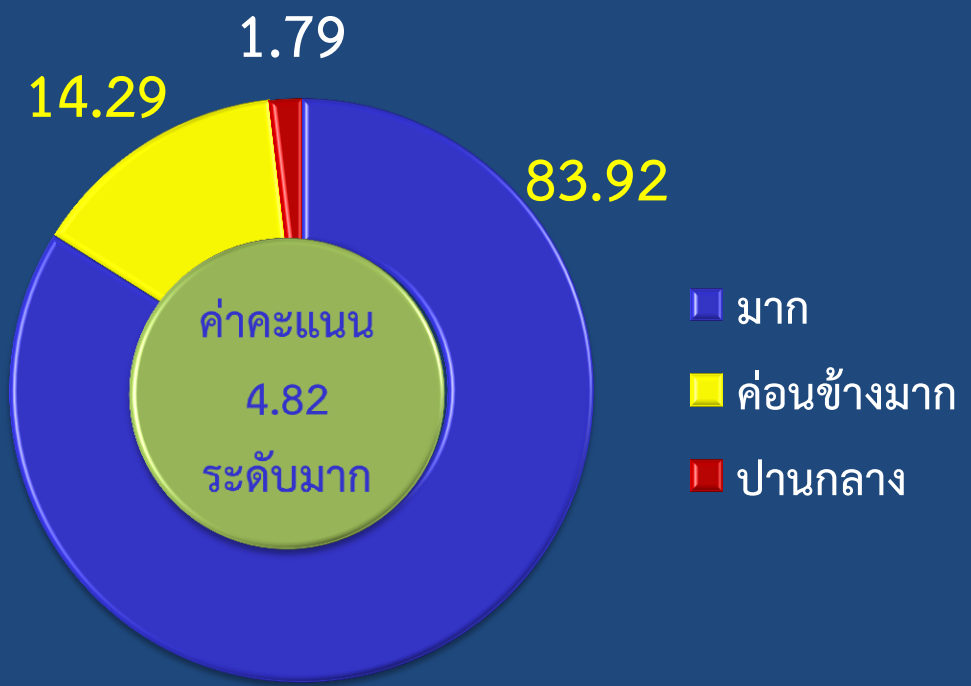

ผลการประเมิน

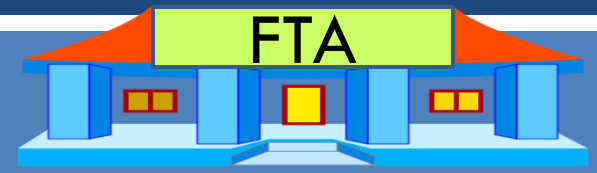
- ผลลัพธ์ :
- ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการ
 - รายได้ของโครงการ

ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อโครงการ

ร้อยละ 86.53 ของเป้าหมาย

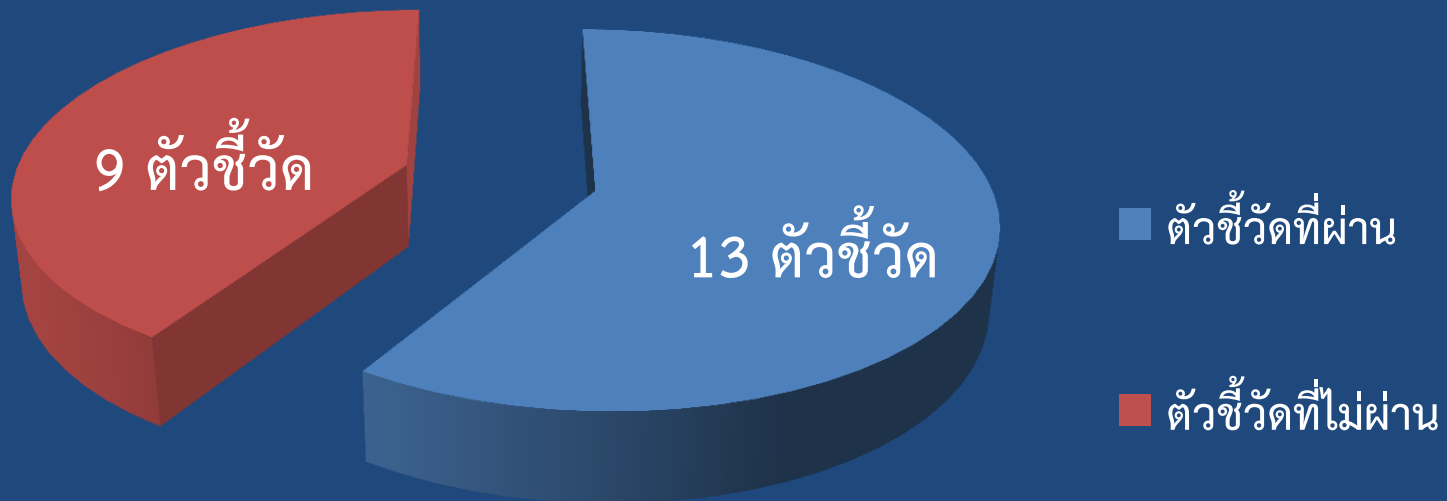
คืนกองทุน 10,600,000 บาท

สรุปผลการประเมิน

จำนวนตัวชี้วัดที่ชี้ในการประเมินโครงการ

☞ ตัวชี้วัดที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 13 ตัวชี้วัด จากทั้งหมด 22 ตัว ตามเกณฑ์การวัดถือว่าโครงการประสบความสำเร็จค่อนข้างน้อย และควรปรับปรุง โครงการบรรลุวัตถุประสงค์แต่ไม่ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

ปัญหา

- ☞ ขาดทักษะด้านการผสมเทียม และอุปกรณ์ในการเก็บรักษาน้ำเชื้อ
- ☞ ขาดการบันทึกข้อมูลฟาร์ม การติดตามทำได้ยาก
- ☞ ราคาโคตกต่ำ ช่วงปี 2551-52 ทำให้การเลี้ยงโคลดลงอย่างมาก
- ☞ การเกิดโรคปากเท้าเปื่อยในปี 2553 ทำให้คุณภาพน้ำเชื้อไม่ผ่านสำหรับทำน้ำเชื้อแช่แข็ง
- ☞ เกษตรกรขาดความรู้ในการปรับปรุงพันธุ์โคกำแพงแสน ทำให้ยังมีความเชื่อที่ว่าลูกที่เกิดจากแม่กำแพงแสนกับน้ำเชื้อกำแพงแสนได้ลูกโคที่เกิดมาตัวเล็ก
- ☞ ปัญหาระบบการเบิกจ่ายเงิน ทำให้การเบิกจ่ายเงินไม่ได้ตามแผน

ข้อเสนอแนะ

- ➡ การส่งเสริมต้องคำนึงถึงความพร้อมของเกษตรกรในด้านต่างๆ
- ➡ เจ้าหน้าที่ต้องมีการชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ในการจัดบันทึกข้อมูลฟาร์ม เพื่อจัดทำแผนติดตามผลและเสนอแนะในแต่ละฟาร์มอย่างเหมาะสม
- ➡ ในการจัดทำแผนงานโครงการในระยะต่อไป ต้องมีการทำมาตรการในการรองรับความเสี่ยงด้านต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น
- ➡ ควรมีการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่อง ลงพื้นที่เยี่ยมเยียนฟาร์มเกษตรกร ให้ความรู้ในการปรับปรุงพันธุ์
- ➡ ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อสะดวกในการส่งเสริม
- ➡ ควรศึกษากฎระเบียบการเบิกจ่ายเงินให้รอบคอบ และตามแผน
- ➡ วางแผนดำเนินงานให้สอดคล้องกับความเป็นจริง และครอบคลุม

โคพื้นเมือง 25%

บราห์มัน 25%

ชาโรเลส์ 50%

กำแพงแสน

ขอบคุณค่ะ